

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2022, declarat în propria cauză penală, de către inculpatul

Dumenco Vitalie Xxxxx, xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 03.08.2014 – 18.06.2021;

instanța de apel: 14.09.2021 – 06.06.2022;

instanța de recurs ordinar: 28.09.2022 – 11.01.2023.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2021, Dumenco Vitalie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 188 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa în baza acestei Legi sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință a fost recunoscută vinovată și condamnată inculpata Malin Ana, în privința căreia prezenta decizie nu se contestă cu recurs ordinar.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Dumenco Vitalie, pe 09 iunie 2014, aproximativ la ora 03:00 min., de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu inculpatul Malin Ana, premeditat și planificându-și intențiile infracționale, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în timp ce se aflau pe str. Columna la intersecție cu str. Ismail din mun. Chișinău au săvârșit un atac în adresa lui Bîrlădeanu Inga, care se deplasa pe aceeași stradă, în scopul sustragerii genții acesteia. Din motiv că Bîrlădeanu Inga nu a dorit să predea benevol geanta, Dumenco Vitalie a scos din buzunarul hainei sale un cuțit și a început să taie mânerul genții, amenințând-o pe ultima că îi va aplica o lovitură cu cuțitul în regiunea inimii și a tăiat-o la mână.

Concomitent, inculpata Malin Ana, care se afla în nemijlocită proximitate, acționând conform înțelegerii prealabile cu inculpatul Dumenco Vitalie, în scopul unic al sustragerii bunurilor altei persoane, s-a apropiat și a apucat-o de păr pe victima Bîrlădeanu Inga, cu scopul de a învinge rezistența manifestată, cauzându-i astfel dureri fizice.

În timpul acțiunilor infracționale comise de inculpații Dumenco Vitalie și Malin Ana, au intervenit angajații de poliție Pașa Vasile și Iancu Dumitru, care au stopat acțiunile infracționale ale acestora și i-au imobilizat.

În rezultatul acțiunilor ilegale, părții vătămate Bîrlădeanu Inga i-au fost cauzate dureri fizice sub formă de „excoriație pe față și pe antebrațul stâng, care au fost provocate de acțiunea traumatică a unui obiect tăietor” și potrivit raportului de expertiză nr. 2707 din 10 iunie 2014, în baza acestor criterii, se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Instanța de fond a încadrat acțiunile inculpaților Dumenco Vitalie și Malin Ana în baza art. 188 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal – *tâlhăria*, adică *atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor sale însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei, săvârșit de două persoane și cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă.*

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, au declarat apeluri:

3.1. Avocatul Pîslaru Vitalie în interesele inculpatei Malin Ana, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Malin Ana să fie achitată de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 188 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal din motiv că nu a comis fapta incriminată.

3.2. Inculpatul Dumenco Vitalie, prin care a solicitat admiterea apelului și trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cerințelor sale, inculpatul a invocat următoarele aspecte:

- personal nu se consideră vinovat de cele incriminate. Recunoaște că în anul 2014, mergând prin preajma Pieței Centrale, a observat că în întâmpinarea sa venea o persoană de gen feminin. Lui i-a părut cunoscută această persoană și în glumă a tras puțin de mânerul genții, însă persoana dată s-a speriat;

- menționează că împreună cu el se afla și Malin Ana care a început să se tragă de păr cu persoana de gen feminin. El a încercat să le despartă, însă în acest moment de ei s-au apropiat polițiștii de patrulare care l-au pus la pământ;

- susține că unul din polițiști a adus din mașina de serviciu un cuțit de culoare neagră pe care i l-a pus în față sa și i-a spus să pună mâna pe acest cuțit căci este al său, însă a refuzat să pună mâna pe cuțit;

- solicită remiterea cauzei la judecare în instanța de fond pentru a fi audiați de la început toți cei implicați în această cauză.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2022, apelul declarat de către inculpatul Dumenco Vitalie a fost respins ca fiind depus peste termen.

Apelul declarat de către avocatul Pîslaru Vitalie în numele inculpatei Malin Ana a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, a considerat necesar de a respinge apelul declarat de inculpatul Dumenco Vitalie ca fiind depus peste termen, iar apelul declarat de avocatul Pîslaru Vitalie în numele inculpatei Malin Ana, ca fiind nefondat, menținând fără modificări hotărârea atacată, reieșind din următoarele considerațiuni:

Cu referire la apelul declarat de inculpatul Dumenco Vitalie, instanța de apel a notat că, sentința în prezenta cauză a fost pronunțată în absența inculpatului Dumenco Vitalie, acesta fiind pe parcursul judecării cauzei de mai multe ori anunțat în căutare.

Pornind de la principiul previzibilității procesului și disponibilității părților, participanții la proces, care nu au fost prezenți la pronunțarea hotărârii, li se expediază copia acesteia în decurs de 3 zile, astfel, participanții la proces nu sunt lipsiți de dreptul de a se interesa de soarta dosarului aflat pe rolul instanței de judecată.

În continuare, instanța de apel a atestat că, inculpatul Dumenco Vitalie a fost reținut la data de 11 august 2021. Din conținutul procesului-verbal de reținere (vol. III, f.d. 183) rezultă că la reținere a participat apărătorul Igor Isac, fapt confirmat prin semnătura acestuia în procesul-verbal.

La fel, din conținutul procesului-verbal rezultă că atât inculpatul, cât și apărătorului Igor Isac le-au fost aduse la cunoștință temeiurile și cauzele reținerii, fapt confirmat prin semnătura inculpatului și apărătorului.

La fel, din conținutul aceluiași proces-verbal rezultă clar că Dumenco Vitalie a fost reținut în baza sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2021.

Astfel, circumstanțele expuse supra combat afirmațiile părții apărării precum că inculpatului Dumenco Vitalie nu i-au fost aduse la cunoștință motivele reținerii și că la reținere nu ar fi fost asistat de un avocat.

În continuare, instanța de apel a reținut că, conform ștampilei Oficiului Poștal, cererea de apel a fost expediată de Dumenco Vitalie în adresa Curții de Apel Chișinău la data de 12 noiembrie 2021, adică peste 3 luni de la momentul reținerii și aducerii la cunoștință a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2021.

Sub acest aspect, instanța de apel a notat că, potrivit regulii generale prescrise de art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma circumstanțelor de fapt și de drept menționate supra, instanța de apel a conchis că apelul semnat de Dumenco Vitalie, este unul tardiv, el fiind depus peste termenul de 15 zile din momentul reținerii în vederea executării pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2021, și aducerii la cunoștință a sentinței propriu zise.

Cu referire la apelul declarat de apărătorul Pîslaru Vitalie în numele inculpatei Malin Ana, instanța de apel a atestat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt, just a aplicat în speță normele de procedură penală și vinovăția inculpatei care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, și anume: declarațiile inculpatei Malin Ana, declarațiile inculpatului Dumenco Vitalie, declarațiile martorilor Pașa Vasile și Stîină Valentina, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 09 iunie 2014, procesul-verbal de examinare a obiectului din 10 iunie 2014, ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 09 iunie 2014, raportul de expertiză medico-legală nr. xxxx din 09 iunie 2014, procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 09 iunie 2014, procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 09 iunie 2014.

Deși, inculpații Dumenco Vitalie și Malin Ana au negat faptul că ar fi intenționat să sustragă geanta părții vătămate Bîrlădeanu Inga și că totul ar fi fost o glumă, faptul că intenția acestora a fost anume de a sustrage geanta părții vătămate a fost demonstrată prin cumulul probelor administrate la cauza penală și menționate supra.

Prin declarațiile martorului Pașa Vasile se combat declarațiile inculpatului Dumenco Vitalie care a susținut că în momentul în care Malin Ana o trăgea de păr pe Bîrlădeanu Inga el stătea într-o parte și doar privea, or, martorul a declarat clar că în momentul în care s-au apropiat la locul faptei, au observat că ambii inculpați o îmbrânceau pe Bîrlădeanu Inga încercând să o culce la pământ.

La fel, prin declarațiile acestui martor se combat și alegațiile inculpatei Malin Ana precum că a apucat-o pe Bîrlădeanu Inga de păr doar după ce aceasta i-ar fi reproșat ceva urât, or, circumstanțele cauzei demonstrează că inculpații au atacat partea vătămată în scopul sustragerii genții și nu ca reacție la careva insulte venite din partea ultimei. Mai

mult ca atât, versiunea inculpatei precum că Bîrlădeanu Inga ar fi numit-o pe Malin Ana cu cuvinte urâte nu este credibilă în condițiile în care fapta a avut loc în preajma Pieței Centrale din mun. Chișinău, la orele 03:00 dimineața, iar partea vătămată era de una singură.

Instanța de apel a reținut în continuare că în cererea de apel, apărătorul Pîslaru Vitalie a indicat asupra prezenței unor neclarități referitor la modalitatea în care cuțitul a ajuns de la fața locului în materialele cauzei penale.

În această privință instanța de apel a menționat că, într-adevăr martorul Pașa Vasile a comunicat instanței că *„el a ridicat de jos cuțitul aruncat, după care l-a transmis ofițerului de urmărire penală”*. Totodată însă, în conformitate cu procesul-verbal de cercetare la fața locului din 09 iunie 2014, se indică că *„în rezultatul cercetării perimetrului de drum unde a avut loc infracțiunea a fost ridicat un cuțit cu mânerul confecționat din plastic”*.

Din materialele cauzei penale s-a atestat că apărătorul Pîslaru Vitalie a fost admis în proces în calitate de apărător al inculpaților Malin Ana și Dumenco Vitalie încă la 09 iunie 2014, adică din ziua pornirii urmăririi penale. Totuși, nici pe parcursul urmăririi penale și nici în momentul prezentării materialelor cauzei penale pentru cunoștință, apărătorul nu a invocat prezența divergențelor menționate și nu a solicitat ofițerului de urmărire penală înlăturarea acestora prin procedeele probatorii prevăzute de Codul de procedură penală. Nu a fost chestiunea dată invocată nici în fața instanței de fond, fiind menționată deja în cererea de apel.

La fel, prezența leziunilor corporale la partea vătămată Bîrlădeanu Inga s-au confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr. xxxx din 09 iunie 2014, iar faptul că geanta ce aparține părții vătămate avea un mâner tăiat se confirmă prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 10 iunie 2014. Instanța de apel nici în acest caz nu a avut motive de a pune la îndoială concluziile experților sau veridicitatea constatărilor expuse în procesul-verbal, respectiv, alegațiile apărătorului privind existența cărorva divergențe între declarațiile martorilor și raportul de expertiză medico-legală nr. 2707 din 09 iunie 2014, și procesul-verbal de examinare a obiectului din 10 iunie 2014, sunt nefondate.

Astfel, prin probele menționate supra a fost confirmat integral că anume inculpații Dumenco Vitalie și Malin Ana au fost prezenți la locul comiterii faptei infracționale, au încercat să sustragă geanta prin amenințarea părții vătămate Bîrlădeanu Inga cu un cuțit și prin aplicarea forței fizice pentru înfrângerea rezistenței opuse de aceasta.

Așa dar, faptul dat, confirmă integral că în acțiunile inculpaților Dumenco Vitalie și Malin Ana este prezentă și acțiunea adiacentă, prevăzută la infracțiune de tâlhărie, manifestată prin însoțire de aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei și cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă.

Privitor la individualizarea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că, instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celor vinovați, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovaților, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Dumenco Vitalie, prin care neinvocând incidența dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea sentinței și a deciziei, cu emiterea unei hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, din motiv că are la întreținere un copil minor și mama de vârstă înaintată și bolnavă.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de către inculpat, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din motiv că nu îndeplinește cerințele formă și conținut, prevăzute în art. 429 și art. 430 Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs.

Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul vizat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă motivarea ilegalității hotărârilor contestate în acest sens (*pct. 5 din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul ordinar nu întrunește condițiile de formă și conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol nu îndeplinește cerințele legale de formă și de conținut, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2022, în propria cauză penală, de către inculpatul *Dumenco Vitalie Xxxxx*, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **16 februarie 2023**.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana